

Aby tam teď I. nečinně a bezradně nestál, půjde se rychle podívat, jak probíhá soud. Tj. dá najevo ustaranost a důležitost – že musí dohlížet na bábu i na soud.

II. 7. Zachránit Galilea! - argumentace

II. 7. a. S pomocí Reálovy pravdy

Kamil (podívá se za I., přichází doprava dopředu k Reálovi, rozhodí rukama): „Tak teď nevím. Dva tři kroky směrem doleva, tj. k soudní místnosti, ukáže tím směrem na chudáka. Máme toho chudáka zachránit před inkvizicí? Zastaví se, otočí na místě k Reálovi. To je přece dobrý skutek, ne?“

Reál (obřadně zvedá Šizuňka k divákům): „Dobrý skutek jest skutek --- (a důrazně, pomalu, tónem „je to tak a basta“) v milosti Velkého Šizuňka.“ A l poskok na jedné noze.

Kamil popojde k němu, podívá se na loutku, pak na Reála; netrpělivě, ale také trochu zvědavě, chce se dozvědět, o čem je řeč: „Co furt máš s tím Šizuňkem?“

Reál (ke své loutce, tj. sklopí ruku tak, aby se mu díval do očí): „Šizuňk ---- je garant všeho dobra ve světě! A hops na druhé noze! Následně natočí hlavu ke Kamilovi. To až podle něho jsou věci dobré a špatné.“

Kamil ptá se zcela vážně, zaujatě, protože sám moc neví, obrací se k R. jako k prostředníkovi; gestem naznačí směr k tribunálu: „A být upálen inkvizicí je podle něho co?“

Reál velmi procítěně, filantropicky: „My, velcí šizuňkiáni, opět vztyčí loutku věříme v nedotknutelnost lidského života. Hops! A teď možná dá loutku vedle své hlavy a oba budou vrtět hlavou na znamení nesouhlasu s upalováním. Žádný živý tvor nesmí být nucený k tomu nechat se upálit.“

V tuto chvíli se vrátí I., vystoupí nahoru s veselým výrazem.

Kamil: „To jsem chtěl slyšet.“ Jde k Inkvizitorovi. Ovšem Šizuňk Reálovi ještě něco dodává, ten se přeptá a ujasňuje si to přesně do Inkvizitorova „No?“

Inkvizitor řekne k divákům něco ve smyslu: „Vypadá to dobře, snad to bába stihne!“

Kamil (hned naváže; ruku natahuje k němu jako znak navázání kontaktu): „Promiňte?“

Inkvizitor otočí se k němu a s nepříjemným překvapením zjistí, že je ještě tady: „No?“

Reál pokýve hlavou, natočí se ke Kamilovi: „... pokud ovšem nenosí červené ponožky před setměním.“ Šizuňk souhlasně pokýve hlavou. Pak Šizuňk naznačí, že chce spát a oba se obřadně uloží a schrupnou si. (Jinak by tam neměli co smysluplného dělat.)

Kamil se zastaví, pootočí k R., znejistí, po chvílce spustí ruku, jako by chtěl k Reálovi ujasnit si to, ale neodhodlá se, zastaví se čelem k divákům, pak pohlédne na Inkvizitora, který v tu chvíli netrpělivě a nevrle:

Inkvizitor: „Co chceš?“

Kamil: „Totiž... ---“ obchodním tónem; natočí se k I. „Nevíte, jaké má ten kacíř

ponožky?“

Inkvizitor (nevraživě, spíše až nevěřičně a šokovaně – „co si to dovoluje?!“): „Ponožky?!“ Jde s rukama za zády výhrůžně, ale pomalu k němu („přece jen asi bude posedlý“), Kamil couvá doprava dozadu.

II. 7. b. Zpochybněním ústředních tezí - argumentace?

Kamil (oboří se na Reála, spíše jen sykne jeho směrem, protože musí rychle reagovat na útočícího I.): „Tak ti pěkně děkuju!“ k Inkvizitorovi, gestikuluje rukama před sebou, jako by se chtěl fyzicky bránit. Ustupuje, ustupuje... „Zapomeňte na ponožky. Hraný smích. Podívejte se, pane... éé... inkvizitore, při následujících slovech nesměle ukáže rukou na I. ten váš astronom... on to tak třeba nemyslel. Znáte to. Lidi navykládají věci.“ Je už zcela na kraji, nemá kam ustupovat. I. je asi 3 kroky šikmo od něj.

Inkvizitor zastaví se, podezřívavě skřípavým tónem: „Zastáváš se kacíře?!“

Kamil: „Ne! - Alibisticky a rozhodně, následně upřímně a nejistě, mírně se skrčí. ... ano. Konečně najde správnou pozici, v níž si je jistý a navíc se cítí bezpečně. Totiž já nevím. Otázku klade i trochu z bezradnosti, aby získal čas, tedy jako náhlý nápad. Co on vlastně říká?“

Inkvizitor: „Odvažuje se tvrdit, že Země, otočí se k divákům, postupuje k nim a doprostřed pódia náš svět daný Bohem, není – vztyčený ukazováček že prý není! - středobodem vesmíru! Že se prý točí kolem slunce!“

Kamil už je mu trochu lehčeji, trochu také popojde dopředu, kopíruje Inkvizitorovu trajektorii, ale zůstává za ním: „Chápu. To bude něco jako s tím, jestli je zeměkoule kulatá, ne?“

Inkvizitor (rozpačitě; protože je to velký I., téměř nedá znát rozpaky, „téměř“, tedy neznatelně ano – pauza, v níž hledá odvahu k přiznání, možná sepne ruce před sebou a pohyb palců prozradí nejistotu, příp. si začne číst v Bibli. Hovoří pomalu, ale důstojně, tedy v intonaci žádná slabost či rozpaky neznejí): „No, Připouštím, tam jsme se netrefili. Ona asi zeměkoule kulatá bude. Zavře prudce knihu či spojí ruce za zády, mluva se zrychlí, a dokonce zesílí hlas (na „Kdyby Bůh...“). Ale geocentrismus – to je sichr. Kdyby Bůh chtěl, aby se Země hýbala, ---- dal by jí křídla.“

Kamil – chvíli zaražen tím argumentem (dlouze se na I. zadívá, podrbe se na hlavě), ale protože je mu jasné, že I. nepřesvědčí o jiné pravdě, zkouší to aspoň v jeho kontextu: „No ano, ale upalovat někoho, následující slova s přehrávanou bagatelizací, gestem ruky naznačí, že jde o něco zcela zcela bezvýznamného protože si myslí nějakou hloupost... Bodře, vesele, stylem „co jsme si, to jsme si“. Při těchto dvou větách postupuje dopředu, na konci repliky je na úrovni I. vpravo od něj. Dokonce si v té familiérnosti dovolí přijít na krok od něj. Není to trochu přehnané? Nemůžete mu dát, já nevím, domácí vězení?“ Skončí s úsměvem na rtech.

Inkvizitor prudce se k němu obrátí a velmi rozhodně a přísně; Kamil ustrašeně couvne a dostane se do blízkosti Reála, kterého tím vzbudí: „Tak to v žádném případě. Na hranici půjde. I. se otočí opět čelem k divákům. Jestli neodvolá. A jestli bude dřevo.“ A zase se rozhlíží po Stařeně. Během následujících tří replik přejde doleva a zaposlouchá se, jak pokračuje soud. Vzápětí se vrací na místo, odkud vyšel.

II. 7. c. Relativizací autority - argumentace

Kamil (na vstávajícího Reála, šeptem): „Tak mi trochu pomoz!“

Reál (vstane, vztyčí Šizuňka, veledůstojně, procítěně, hluboce): „Podle Velkého Šizuňka každý může věřit v co chce ---- Kamil to hned bere jako podporu a chce jít k I., ale: pokud je to Velký Šizuňk.“

Kamil (zastaví se, otočí, dá ruce v bok, ironicky): „Super.“

Stařena: „Aargh!“

Kamil (v náhlém osvětlení; jde rázně doleva přímo proti vracejícímu se I.): „Hele, a jak si můžete být jistí, že Země vážně nelítá?“

Inkvizitor zastaví se na svém místě, blahosklonně, důstojně, velejistě; nábožně sepne ruce na prsou, pohled upřený vzhůru k nebesům: „Říká to náš Pán.“

Kamil zaujme stejné postavení jako I., tj. zřejmě s rukama spojenými za zády; intonace prozrazuje postranní úmysl: „A co kdyby někdo říkal něco jiného?“

Inkvizitor stále stejně, stejnou intonací, může se zhoupnout ze špiček na paty: „Tak ho upálíme.“

Kamil také stále stejně: „A jak víte, že jste v právu ho upálit?“

Inkvizitor zcela stejně jako prve: „Říká to náš Pán.“

Kamil malé gesto vítězství, tam ho chtěl dostat: „Přesně tak! A teď...“ Popojde dva kroky k Reálovi; opět tónem, který prozrazuje, že odpověď zná. „Co říká Šizuňk?“

Reál stejnou intonací, jako I. říkal „kdyby Bůh chtěl...“; Šizuňka má u ucha: „Že nikdo není v právu upálit druhého, dokud o to není slušně požádán.“

Kamil vrací se k I., s hraným překvapením a zamyšlením: „Vida! Takže co kdyby...“

Reál stále stejnou intonací; Šizuňka otočí k divákům, zatím stále ve výši obličejů: „A že svět má tvar dokonalého osmiúhelníku!“

Kamil jen mávne levou rukou směrem k R.: „Jasně. Takže, podívejte...“

Reál (míří ke Kamilovi, čelem stále k divákům; pohybem Šizuňka naznačuje osmiúhelník): „A kolem osmiúhelníku se točí bezpočet dalších osmiúhelníků!“

Kamil: „Drž hubu. Chtěl jsem říct...“

Reál (přijde těsně ke Kamilovi, zvedne Šizuňka do výše a dívá se vzhůru zcela stejně jako I.): „A každý osmý den osmého měsíce v osmém roce je Den pistáciové zmrzliny!“

Kamil (varovně): „~~Drž hubu!~~“ Kamil jen dá najevo nelibost ze situace, v níž se octnul – po pravé ruce jedna pravda, po levé druhá. Podívá se na obě strany, pohybem ramenou naznačí pocit stísněnosti.

Reál (nevydrží dlouho v póze a v extatickém vytržení začne skákat na jedné noze v pravé části pódia kolem dokola): „Velký Šizuňk má rád pistáciovou zmrzlinu! Sláva Velkému Šizuňkovi! Sláva Velkému Šizuňkovi!“

Kamil bere Reálovi loutku a zahazuje ji z jeviště asi směrem k pianu. Snad to loutka vydrží. Reál okamžitě umlká, pomalu přechází k okraji jeviště, nešťastně mlčky otevírá pusu jako kapr a střídavě ukazuje na Kamila a pak zase směrem, kterým odletěl Šizuňk. V průběhu následujícího dialogu si loutku přinese zpátky.

Kamil upraví se a uklidněn se vrací zpět, hovoří věcně: „Zkrátka, co byste dělal, kdyby někdo uctíval, řekněme, nějakou pitomou loutku, a byl přesvědčený, že ten chudák tam vedle u soudu mluví pravdu, stejně jako vy jste přesvědčen, že lže? Spokojeně založí ruce na prsou, zhoupne se ze špiček na paty. Aha?“

Inkvizitor: Nejprve v zamyšlení skloní hlavu a ztratí blahosklonný výraz... „V tom případě... vzápětí se opět podívá vzhůru a s nábožným úsměvem: bych ho upálil.“